

der til Aktiverne bliver 1 Million tilovers paa Budgettet, og at der altid plejer at blive et saa stort Overskud, at det kan dække de ny Krav, der komme frem. Statsregnskabet plejer at vise et større Overskud, og det kan man ogsaa gaa ud fra bliver Tilfældet her paa Budgettet. Men hvis man gør sig skyldig i den Misforstaaelse, at Overstudet kun kommer til Stede ved Laan af Penge, har jo den højtærede Finansminister gjort Rede for, hvorledes det dermed forholder sig. Det virkelige Overskud er 1,400,000 Kr., efter at der er taget Hensyn til de laante Penge. Tages dette Hensyn med, maa den ærede Landsstingsmand ogsaa tage Hensyn til, at der er afbetalt Gæld, og at vi desuden saa ny Værdier. Det var ogsaa det, den højtærede Finansminister gjorde opmærksom paa, idet han fremdrog de to Paragraffer 9 og 27 og viste, at naar vi tage Jorringelsen af Formuen ved Laan med og paa den anden Side regne Afbetalingen af Gæld og Fremstæffelsen af ny Værdier ved Jærnbaneanlæg o. s. v., kommer der et virkeligt Overskud til Stede af ca. 1½ Million Kroner. Den ærede Landsstingsmand maa derfor ikke gaa ud med den Forestilling eller søge at bibringe andre den Forestilling, at Overskuddet kun kommer til Stede ved Laan af Penge; det vilde ganske sikkert være en daarlige Maade at tilvejebringe det paa. Ikke desto mindre skal jeg for mit Vedkommende gerne erkende, at Overskuddet ikke alene ikke er for stort, men endog efter min Mening temmelig lille. Men efter at vi nu imidlertid i 10 Aar have været inde i provisoriske Tilstande, hvor der hvert Aar har været et Underkud af 5—6 Millioner, og efter at der er ødslet „fælt“ — jeg bruger med Flid dette Udtryk — fra Krigsministeriets Side, er det ikke saa mærkeligt, at man ogsaa andre Steder har lært at ødsle. Denne ødsle Statshusholdning maa det nu være Slut med, det er klart, hvis vi da ikke skulle blive et fattigt Land, og det forekommer mig, at den nuværende Finanslov slet ikke kan sammenlignes med den tidligere Tilstand.

Den ærede Landsstingsmand ønskede, efter sit Foredrag, at blive i den tidligere Tilstand; jeg ved nok, at han ikke vil sige, at han ønskede det; men jeg har ikke hørt noget Middel fra hans Side, hvorved vi kunde komme ud af den. Hans almindelige Udtalelser gøre ikke Sagen klar. Kærlighed til Sandhed og Ret, Lovtrost og s. v., det er altsammen meget gode Ting; men saa utilfreds jeg end er med den Politik, vore ærede Modstandere have drevet, tør jeg dog ikke sige om dem, at de ikke have haft Lovtrost eller Kærlighed til Sandhed og Ret. Jeg

maa antage, at de have handlet efter deres bedste Overbevisning, som jeg dog efter min Overbevisning mener var gal; men det er en anden Ting, de kunne jo mene det samme om min Overbevisning, saa kan det gaa lige op. Man skal virkelig være meget varsom med at forpagte Lovtrost for sig selv og sine Meningsfæller, og det synes jeg, at den ærede Landsstingsmand altfor meget har gjort sig skyldig i, idet han talte om, at kun de vare lovtro, og sagde, at mine Meningsfæller havde handlet mod, hvad de havde lovet paa Valgdagen, hvor de havde lovet Trost mod Grundloven. Jeg maa deraf antage, at Slutningen er den, at de ikke have holdt deres Løfte, og det var ogsaa den Slutning, der skulde drages af hans Ord. Derimod maa jeg dog paa egne og fraværende Meningsfællers Vegne sige, at vi mene at være lige saa grundlovstro som den ærede Landsstingsmand. Jeg betvivler ikke hans Grundlovstro; men jeg mener om hans Udtalelser, at han tillod sig for megen Selvros af sig selv og sine Meningsfæller. Jeg skal dermed forlade dette Punkt.

Jeg ser, at vi nu ere ved at komme ind i bedre Tilstande, og naar jeg ser paa vore Aktiver, synes Stillingen mig slet ikke saa fortvivlet. Vi have f. Eks. Jærnbannerne, hvis nominelle Værdi er 178 Mill., og vi se, at de begynde at give, om ikke gode Renter, saa dog nogenlunde Halvdelen deraf, i alt ialt 2 pCt. eller lidt derover. Reserveconden er 17,850,830 Kr. De andre Aktiver udgøre 17 Mill.; men disse have ganske vist en mindre Værdi, hvor det særlig gælder enkelte af dem, f. Eks. de vestindiske. Endelig er der Kassebeholdningen paa 7,500,000 Kr., saa vi have i Virkeligheden Værdier til 220,850,000 Kroner. Statsgælden er til Gengæld 182,400,000 Kr. Man ser altsaa, at Værdierne ikke blot dække Statsgælden, men mere end dække den. Vi have desuden ogsaa andre Værdier, som selvfølgelig ikke ere medtagne her, nemlig Domænerne.

Naar vi altsaa for Fremtiden ville beslutte os paa og gøre til vor Opgave at være nogenlunde sparsommelige, er der ingen Fare, forudsat, at Skattekluderne strække til. Men der er det jo, Faren ligger. Derfor er det ganske sikkert paa Lide, at vi tage Reb i Sejlene; og der er der et Punkt, hvor jeg delvis kan være enig med den sidste ærede Taler, nemlig i hans Udtalelse om, at vore Forsvarsudgifter ere altfor høje. Men det staar ikke i det enkelte Tings Magt at saa dem ned, det skal der Enighed om i Rigsdagen og fremfor alt næsten i Folket. Hvor længe Europa overhovedet skal være i den rustede Tilstand, er ikke godt at sige, og